

Casal dels avis o residència (antic hospital)

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Carrer dels Patis, 20
Emplaçament A la part nord-est del nucli antic al carrer dels patis amb accés a la banda nord i façana a ponent mirant a l'aparcament municipal
Alçada: 589,7

Coordenades:

Latitud: 42.101084239943
Longitud: 2.2218933524847
UTM Est (X): 435661
UTM Nord (Y): 4661292

Classificació

Número de fitxa 08237 - 20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Barroc Contemporani
Segle XVIII-XIX
Any 1774-1860
Autoria de l'element: Antiga confraria de sant Sebastià. Rector Sebastià Rovira i Rovira i família Escarrà-Guixà
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Edifici en ús i mantenint encara la funció originària d'hospital de pobres i malalts. Actualment és la residència municipal i conserva l'estructura originària en molt bon estat.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari Sí. IPA. Núm. 23783
Generalitat i altres inventaris

Accés	Restringit
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Pública
Titular:	5714309DG3651S0001BR
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dv., 23/06/2023 - 01:28

Descripció

Es tracta d'un gran edifici compost per diferents àmbits incloent el jardí comunitari que ocupa una àmplia parcel·la situada a l'oest del nucli antic de Sant Quirze. L'accés es practica per la part de llevant mirant al carrer dels patis mentre que la façana principal s'orienta a ponent. Consta d'un planta en forma de "L" formant dos cossos allargassats i units entre si. La part més antiga correspon amb la nau que hi ha paral·lela al carrer dels patis i situada a la part de migdia del conjunt. Consta d'una planta rectangular formada per una PB+ 2 plantes, coberta amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i ciment i amb el carener paral·lel al carrer principal. La distribució de les obertures en la façana oest és regular i ordenada fruit de les continuades restauracions i reformes que l'edifici ha patit al llarg del temps per a adaptar-lo a l'ús actual. Amb tot la planta baixa on hi ha la porta d'entrada o principal fornada per una obertura allindada en pedra amb els muntants i llinda bisellades i amb la data de 1774 incisa a sota d'una roseta on hi ha inscrita una creu. La planta baixa s'organitza amb sèries de 5 obertures que es repeteixen a les plantes superiors. Corresponen amb obertures de factura molt recent amb formigó i persiana enrotllable. L'aparell de la façana no és visible ja que queda amagat a sota d'un arrebossat de ciment pintat de color ocre. La façana que mira a ponent presenta un predomini del buit respecte el massís ja que s'organitza mitjançant galeries formades per arcs de mig punt de perfil rebaixat amb sèries de 7 arcs per planta i dels quals els de la planta baixa han estat tapats amb vidrieres de fusta i fins hi tot alguns d'ells substituïts per finestres rectangulars (els dos situats a la part de més al nord) mentre que els del pis superior presenten encara les característiques de galeria oberta. La façana està arrebossada i pintada en color groc. A la part de més a tramuntana s'hi adossa un segon cos rectangular, perpendicular al carrer dels Patis també de planta allargassada compost de PB + 2 PP amb teulada a dues vessants de teula ceràmica àrab i amb el carener paral·lel a la façana principal constituint un allargament de la coberta del cos inicial cap al nord. Té una part sobresortint a ponent amb la coberta formada per una teulada a dues vessants i amb el carener, aquesta vegada perpendicular a la façana principal. La façana principal es distribueix amb una porta amb els muntants i llinda de pedra on hi ha incisa la data de 1860. Correspon amb l'ampliació del segle XIX. El primer i pis i segon continua la seqüència de les obertures del cos inicial, és dir amb dues finestres a planta primera i dues més a la segona. La part que es projecta a ponent presenta una façana principal orientada a sud i composta per sèries de tres finestres coronades en arc de mig punt a la P1 i P2. L'interior està molt reformat degut al seu ús com a edifici sanitari i adaptat.

Observacions:

Encara manté l'ús i funcionalitat originaries de quan va ser bastit. Manté els volums i cossos principals, encara que modificats i en molt bon estat. és de propietat municipal.

Història

L'antic hospital de Sant Quirze de Besora va ser bastit al llarg del 1600 com a hospital gremial fundada per la confraria de Sant Sebastià i destinat a acollir els pobres i malalts. Segons sembla aquesta institució va ser

finançada amb béns del poble i segons sembla el 1774 va ser reformat per la mateixa entitat. Era una entitat vinculada a l'estament eclesiàstic però que es finançava pel gremi dels paraires. Segons Joan Serrallonga (Serrallonga, ob. cit. p-59) i en motiu de les guerres carlines protagonitzades pel general Jaume Carbó el 1838 contra el baró de Meer (Isabelí) consta que destruïren el vell hospital de dalt la vila que segons esmenta *havia mantingut secularment el gremi i també patí detsrosses l'església del castell que junt amb la rectoria foren incendiades*. Amb la desamortització de Madoz de 1855 es van perdre alguns béns de l'església com ara algunes de les propietats urbanes de Sant Sebastià com seria el cas de l'hospital. Aquest fet comportà que els béns eclesiàstics es subhastessin i la vella casa gremial de sant Sebastià fos adquirida pel municipi, de la mateixa manera que també ho va ser l'antic hospital cap a l'any 1884. Aquest darrer però continuava essent administrat per la parròquia. Aquest fet també va comportar que el 1860 en temps del rector Sebastià Rovira i Rovira i segons ens esmenta Serrallonga (Serrallonga, Joan (1998). Ob. cit p-80) s'utilitzés com a escola i s'edifiqués tota una ala a l'antic hospital gremial. Les obres van prosseguir l'any següent quant es va construir tota l'ala de tramuntana annexa a l'antiga i sobresortint de l'àmbit de l'antic jardí. Aquestes obres, però va quedar aturades degut a la mort sobtada del rector que va provocar que fossin les famílies Escarrà-Guixà en contacte amb els marmessors i germans del rector traspassat els qui finalitzaren les obres. A partir d'aquest moment i segons la documentació dels arxius de governació ja mai més exercirà com a hospital sinó més aviat com a escola, que de fet serà incompleta ja que només serà de nens. S'haurà d'esperar un bon temps fins que s'incorporin les nenes. Des d'aleshores l'edifici a mans ja sempre municipals ha anat tenint diversos usos i finalitats fins a la més recent datada de 1980 que ha recuperat l'essència del seu origen d'acollir pobres i malalts, en aquest cas com a residència d'avis.

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA. DIRECCIÓ GENERAL DE PATRIMONI CULTURAL. (2017) Inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Casal dels avis de Sant Quirze de Besora.

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN (1998). Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat. Eumo Editorial. Ajuntament de Sant Quirze de Besora

AMQ: Cuaderno de liquidaciones o amillaramiento. 1862

